

DISSERTATIO IURIDICA SOLLEMNIS ⁴⁶⁰

DE IVRE

^{1764.6.}
DIEI NATALITII PRINCIPIS

AD L. VII C. DE FERIIS

QUVM FELICI SIDERE DIE XIII AVGVSTI A. R. S. c1010cclxiii

FELICISSIME ADFVLGERET

NATALIS

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI PRINCIPIS

ET DOMINI

DOMINI FRIDERICI II

HASSIARVM LANDGRAVII REL.

ET HVIVS ALMAE NVTRITORIS

ATQVE RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI

IN HONOREM EIVS

DEMISSISSIME SVBIECTISSIMEQVE PROPOSITA

ATQVE

PRO LICENTIA

SVPREMOS IN IVRE VTROQVE HONORES

RITE CONSEQVENDI

ADVERSVS EXCELL. VNIV. LITTERATAE MARBVRGENSIS P. P.

OPPVGnationes

PVBLICE DEFENDET DIE XI AVGVSTI A. c1010cclxiii

BERNHARTVS GVILIELM. WAGNER

CASSELLIS HASSVS.

MARBVRGI

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA VNIVERS. ACAD. MÜLLERIANA.

DISSERTATIO IN PRINCIPIS
 DE IVRE
 THEI NATALITII PRINCIPIS
 AD L. VII. C. DE FERIS
 QVAM TITULO SIDERE DIE XI AVGVSTI A. R. S. CLASCOCCXIII
 RELIGIOSISSIMO ABBATIS
 NATALIS
 SERENISSIMI AC POTENTISSIMI PRINCIPIS
 ET DOMINI
 DOMINI FRIDERICI IN
 HASSIAEVM LANDGRAVII REI
 ET HVIVS ALMAE VNIERSITATIS
 ATOVE RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI
 IN HONOREM HVIVS
 REMISSISSIME SVBMITTENSIS QVIBVS PROPOSITA
 ATOVE
 PRO LICENTIA
 SVPERIORE IN IVRE VTRIOVE HONORE
 SIT CONSIDERANDI
 PAVLVS EXCELL. VNI. LITTERARVM MARBURGENSIS P.
 OPVATIONES
 TVBICE DITENDIT DIE XI AVGVSTI A. CLASCOCCXIII
 BERNHARTVS GUILIELM. WAGNER
 CASSELLIS HASSIAE

MARBURGI
 IN OFFICINA TYPOGRAPHICAE VNIERSITATIS MARBURGENSIS

§ I

FERIARVM DEFINITIO NOMINALIS ET REALIS.

Sunt dies a feriendis victimis ita dictae (a).
Re ipsa sunt dies cessationum ab opere (b).
Iureconsultis Romanis dicuntur dies, a fo-
rensis negotiis vacationem dantes (c).
Illudque tempus vocat AULVS GELLIVS
iustidium, vulgo iustitium (d). Interim
feriae I alio sensu dicuntur, vt singularia
beneficia nobis largiatur Supremum Numen, atque huius
consequamur gratiam. II Sunt tempora, quibus cultui
vacamus diuino, vt grati officii mentem Deo tribuamus
per laudes, illi debitas. III Festos dies celebrarunt Graeci
in memoriam amicorum defunctorum, qui de patria opti-
me meruerunt. IIII Veniunt sub feriis sollempniora tem-
pora, diuino cultui dicata. V Festa instituta sunt in re-
quiem et leuamen laborum, vt pro vitae aerumnis et moe-
roribus quorundam dierum mercede et solamine fruantur
operarii.

(a) ROBERTVS STEPHANVS thesauri linguae Latinae T. I
pag. 355, 1740 fol. mai.

A 2

(b) ibi-

(b) ibidem.

(c) HERMANNVS VVLTEIVS de iudiciis libro II cap. VII num. 280 pag. 431, 1654, 4 mai., BARNABAS BRISSONIVS de formulis lib. I § 200 sq. pag. 107, 1731, fol.

(d) lib. XV cap. 13 p. 684, 1706, 4t mai., IOANNES POTTER Archiepiscopus Cantuarensis, anno 1747 fato functus, archaeologiae Graecae, col. 344, 1702 fol. Festos tamen dies immanis foedissimarum libidinum et eximiorum scelerum poluerat licentia, IO. LAURENT. MOSHEMII de rebus Christianorum commentarii pag. 8 § II, 1753 4to.

§ II

DISTINCTIONES FERIARVM.

Habemus sollemnes ac minus sollemnes. Illas diuidunt in vere diuinas, et diuinas quasi. Hae sunt huius loci. Etenim de belli feriis, compitalibus, conceptiuis, denicalibus, imperatiuis, Latinis, messium, nouendialibus, paganicis, praecidaneis, profanis, repentinis, sementinis, itatiuis, vindemialibus cet. fileo (e).

(e) Compara SAMVELIS PITISCI lexicon antiquitatum Romanarum Tom. I pag. 774 seq. 1713 fol. mai., CHRIST. GOTTLIB SCHWARZII obseruationes ad Nieupoorti antiquitates Romanas pag. 314 seq. 1758. 8vo.

§ III

FERIAE QVASI DIVINAE.

De his potissimum agere apud animum constitui. Illas tripartitas deprehendo (f), videlicet I) diuorum Apostolorum memoriae dicatas, II) Principis honori destinatas, ac III) vrbis Romae (g) atque Constantinopolis natales dies. De natalibus Principis ita loquuntur Imperatores Valentinianus, Theodosius et Arcadius anno Christi CCC-LXXXVIII » parem necessè est, aiunt, haberi reuerentiam

DE IVRE DIEI NATALITH PRINCIPIS. 5

» tiam nostris etiam diebus, qui vel lucis auspicia, vel
» ortus Imperii protulerunt » (h). Eadem verba retinuit
Tribunianus in l. 7 Cod. de feriis.

(f) VVLTEIVS l. d. num. 309 pag. 434.

(g) Parilia vocabant et palilia. Agebant festum hunc diem
mente aprili XXI, PETRVS DANETIVS dictionarii antiquita-
tum Romanarum pag. 218, 1701, 4, PAVLLI MERVLAE COS-
mographiae generalis pag. 939, 1605, 4to mai.

(h) Codicis Theodosiani cum commentar. IAC. GOTHOFRE-
DI l. 2 lib. II tit. 8 pag. 139 T. I 1736 fol., libro VI tit. 26
de proximis. L. 17 mentionem iniicit natalis diei genuini meae
(Honorii) Clementiae, pag. 160 T. II, IOSEPHVS BINGHAM
originum ecclesiasticarum lib. XX cap. I § 4 pag. 9 T. VIII
1729, 4to.

§ IIII

FERIAE NATALIS DIEI NVM PVBLICAE?
AN PRIVATAE?

Priuatitas celebrabant civium quisque; quando ad tem-
pora sua aderat natalis eius. Publicae vero erant Principis
urbisque Romae, quas rex sacrorum et praetor iudicebant.

§ V

FATA FERIARVM DIEI PRINCIPVM NATALITII.

Diuus Moses auctor est, Pharaonem celebravisse nata-
lem suum (i). Erat ille Pharaon Amosis, Alisphragmatho-
fis filius, qui circiter annum conditi orbis terrarum 2277
Aegyptum regebat. M. Tullii Ciceronis aetate Romae sol-
lemnis diei genitilis cultus fuit observatus. Testimonis e
Cicerone collegit MARIVS NIZOLIVS (k). De Hero-
de, natalem celebrante, testem cito diuum Matthaeum.
(l). Ptolemaeus physcon rex Lybiae ac Cyrenaicae, postea
Aegypti rex saevissimus, caput filii Cleopatrae Alexandriam
misit,

misit, vt loco esset muneris diei natalis. Euenit hoc anno orbis terrarum 3858 (m).

(i) Genes. XL 20.

(k) thesauri Ciceroniani pag. 827, 1588 fol.

(l) cap. XIV commate 6, et ibi HUGO GROTIUS operum Theol. Tom. II pag. 148, 1732, fol. 10. CHRISTOPH. WOLF in curis philolog. ad N. T. vol. I pag. 238, 1739, 4to.

(m) HUMPHREY PRIDEAUX altes und neues testament in einer connexion pag. 382 Tom. II 1726, 4to. CHARLES ROLLIN histoire ancienne Tom. VIII pag. 456, 1745, 8vo.

§ VI

PRECES AMICORVM IN NATALI.

Bonam mentem et bonam famam, ac bonam precabantur fidem. Docent hoc AVLVVS PERSIVS FL. (n) et Theologus quondam Helmstadiensis IOACHIMVS HILDEBRAND (o), qui debitum naturae reddidit A. C. 1691.

(n) Satira II v. 1 sq. p. 12, Amst. 1631, 12.

(o) Cap. V de natalitiis veterum pag. 20-23, 4to.

§ VII

VESTIS AC NATALE CONVIVIUM, SOLLEMNIA QVE ALIA.

Canit Q. HORATIVVS FLACCVS de festis natalibus, et veste albata in illis (p). Firmat haec OVIDIVS (q). Pendebat I) vestis alba ex humeris: II) fumida ara coronis cingebatur florentibus: III) mica thuris in igne sonabat: IIII) genitale tempus postulabat liba, quae prius gustabat natalem celebrans, ac deinde discumbentibus hanc placentam adponebat. V) feriatis bonas preces ore concipiebat, ac qui libum manducabant, bona quaeuis precabantur celebranti natalem. Octavii Caesaris Augusti natalem et veneratione et certamine celebravit equestri Iulius, Antonii filius

filius, praetor, et ex senatusconsulto epulum Augusto et Senatui dedit (r).

(p) lib. I sat. II v. 60.

(q) lib. XV metamorph. fab. I, et III tristium elegia 13 pag. 488 Tom. III 1707, 8 mai.

(r) Dio cassivs histor. Rom. lib. 54 pag. 539, Hanouiae 1606, fol.

§ VIII

IVS SPONTE NATALEM PRINCIPIS CELEBRANDI.

Probat hanc thesm c. SVETONIVS TRANQVILLVS (s). Equites Romani, ait, natalem Augusti, sponte atque consensu, biduo semper celebrarunt. Iudaeos idem imitatos fuisse tradit PERSIVS (t). Tendebatur impune festiuitas per noctem aestiuam sub Augusto, tradente Q. HORATIO FLACCO. Tiberii Neronis Caesaris natalis dies incidebat in tempus regum exactorum anniuersarium. Populus quotannis celebrabat in libertatis recuperatae memoriam ludos plebeios circenses. Tiberius vix patiebatur vnam adicere bigam in honorem natalis sui, qui erat XVI kalend. decembr. Caii Caligulae natalis recurrebat pridie kalend. nouemb. Celebratus genere omnis musicae, equisque duabus diebus. Certauerunt, vna vicies et altera XXVIII. Troiam luserunt pueri patricii. Sex equi currum trahebant triumphalem, quo Caius vehebatur: nunquam antea vsitatum (u).

(s) in vita Octavii Caesaris Augusti cap. 57 pag. 412 operum 1690, 8 mai. et edente IO. GEORG. GRAEVIQ pag. 271, 1672, 4to.

(t) satira V 21, sq.

(u) DIO CASSIVS pag. 644.

§ VIII

OMISSIO HARVM FERIARVM.

Quum actus esset festiuus aetate illa adhuc spontaneus, eius omissio erat impunis. Auctor tamen est DIO CAS-

SIVS

SIVS (v), praetores celebraſſe venatione ac decurſione equeſtri natalem Imp. Caii. At conſulibus, oblitis, die natali ſuo edicere, abrogauit magiſtratum, fuitque per triduum, ſine ſumma poteſtate reſpublica (x). In mentem mihi venit prouerbium: confidera, quae Romae fieri debent, non vero reſpice ea, quae ibidem eueniunt.

(v) hiſtor. Rom. pag. 655.

(x) SVETONIVS in vita Caii Caefaris Caligulae cap. 26 pag. 834, edente SAM. PITISCO.

§ X

NATALITIA MVNERA.

Amici colebant amicorum diem natalitium muneribus, quae mittebant celebranti hunc diem, e. g. veſtimenta cubitoria, annulum, auream bullam, librum, auem, fertum, libum. Haec accipiebat Romanus in alba veſte, pexus et annulatus, et quae docuit IACOBVS OISELIVS ad M. Minutium Felicem (y) commentans, ſe IACOBVM OVZELIVM vocans (z). Huc reuocanda, quae tutor donat, coniux coniugi et quae filius familias accipit munera.

(y) 1672, 8vo, ſeculi III ſcriptor eſt MINVTIVS.

(z) Compara HILDEBRAND. l. d. cap. XI pag. 57-67.

§ XI

VACATIO A LABORIBVS.

Negotia cuncta profana erant vetita, niſi ad quae vel neceſſitas vel caritas compelleret homines, niſi ad quae vel collectio fructuum tempore meſſis (a).

(a) IOSEPH. BINGHAM l. d. pag. 21.

DE IVRE DIEI NATALITHI PRINCIPIS. 9

§ XII

VSVS HODIERNVS L. VII COD. DE FERIIS.

Praebet haec lex discrimen inter ferias sacras, honorarias, et necessarias (b). Ciuitatum natales extra usum sunt. Noui quidem, mori ciuitates, nasci, viuere, reuiuiscere, aegrotare, matresque habere. Idcirco in lege dicta VII et Romae, et Constantinopoleos natales commemorari video. Cuncta haec egregie, vt solet, exposuit PETRVS FABER, praefes Tholosanus (c).

(b) ARNOLD. CORVINVS codicis Iustiniani expolit. pag. 101, 165f, 4to mai.

(c) libro I semestrium cap. 9 pag. 54-60, 1660, 4to mai.

§ XIII

DE FERIIS QVAE IN PROCERVM IMPERII AVLIS
CELEBRANTVR.

Vocant pompam aulae sollemnem gala siue gallatae. Vindobonensis aula ex vestium imperatoriarum colore pompam denominare solet. Nunc enim Imperator indutus est veste nigra, nunc nigra cum signis ordinis velis aurei, ac gemmis ornatus. Natales dies Augustae requirunt vestem auream cum gemmis. Si stilo Iustiniani loqui licet, nobilissimorum die natali, siue Imperatorum liberorum, Imperatorem conspicimus indutum veste alicuius coloris, gemmis (d) ornata.

(d) GOTTFRIED STIEVE Europaeisches hof- ceremoniel pag. 236 seqq. 1723, 8vo, 10. BASILII KÜCHELBECKERI nachricht vom Röm. Kaiserl. hofe pag. 220 § 2, 1732, 8vo, 10. CHRISTIAN. LÜNIG theatri caerimonialis vol. I pag. 1397, 1719 fol. et pag. 296 et 302 ibidem, inprimis Perillustri FRIDER. CAROL. DE MOSER pag. 443 des Teutschen hofrechtes vol. II, 1761, 4to.

§ XIII

DIVISIONES POMPAE SOLLEMNIS.

Vsu veniunt 1) duplex-gala, 2) dimidia 3) tota, 4) exigua, 5) magna, 6) funebris (e), cet.

B

(e) ex

(e) Perillustri DE MOSER ibidem § 2.

§ XV

GERMANIAE PROCERVVM GENETHLIA.

Noli, confundas haec cum genesis. Haec quidem mortuis Germaniae Principes pariter exhibere haud solent. Sed mihi iam est sermo de genialibus diebus seu natalitiis, et quidem vel sollempnibus, vel inter Domum Serenissimam tantum celebrandis. Ita FRIDERICVS GVILIELMVS Borussiae Rex constituit, et hanc liberis suis regis praescripsit fere formulam: fausta quaeuis Tibi eueniant! Esto felix! Supremum Numen Te saluum atque incolumem multos per annos praestet, faciatque, ut dies hic candidior, semper candidiorque veniat (f)! Liceat TIBVLLI verba adiicere (g): Dicamus BONA VERBA! venit natalis ad aras. Quisque ades lingua, vir mulierque faue!

(f) FASMANNI leben des Königes in Preussen Friderici Wilhelmi pag. 876. 1735. 8vo.

(g) libro 11 elegia 2.

§ XVI

SPLENDIDA POMPA NATALIS ELECTORVM MOGVTIACI, BAVARIAE, SAXONIAE ET PALATINI.

Otium hic mihi fecit Perillustri FRIEDER. CAROL. DE MOSER (h). Mea faciam, quae de sollempni die natalitio cecinit Q. HORATIVS FLACCVS (i). Ridet, ait, argento domus. Et quod TIBVLLVS optat: transeat hic sine nube dies! Stent aere nubes! Ponat et in sicco molli-ter vnda minas. Aspiciam nullos hodierna die dolores. Et Niobes lacrimas supprimat ipse lapis! Et quod MARTIALIS (k) commemorat: sexcenti coenant, a TE, Iustine, vocati. Lucis ad officium, quae Tibi prima fuit. Sollempnia diei natalitii Septemviri Saxonis Io. Georgii I, quam praesente Electore, Lipsiae concelebrauerunt Elector Brandenburgicus anno 1631, enarrauit IO. IACOB. VOGEL (l). Eiusdem Principis natalem diem sollempni pompa peregit

vnt.

vniuersitas litteraria Lipsiensis anno 1656 (m). Fridericus Augustus Rex Poloniarum, Elector Saxo, Lipsiae anno 1705 commorabatur die maii 12, et splendide egit sollemnia sua natalitia (n). Annum numerabant post N. C. 1714, quum DIVVS CAROLVS Hassiae Landgravius Lipsiae versaretur, praesente rege dicto, pompa perquam splendida die 12 maii natalis dies Friderici Augusti fuit concelebratus (o). Immo Annae Magnae Britanniae Reginae natalitias egit die 18 februarii 1711 Lipsiensis vniuersitas literata (p). Neque poetae hic silent. Exemplo sit IO. DE BESSER (q).

(h) l. d. T. II pag. 447-454. (i) libro IIII oda 11.

(k) libro II epigr. 66.

(l) pag. 432 in dem Leipzigerischen geschichtsbuche 1714, fol.

(m) l. d. pag. 674. (n) VOGEL l. d. pag. 968.

(o) ibidem pag. 1072. (p) ibidem pag. 1036.

(q) Tom. I der schriften pag. 7 seqq. 1732, 8vo mai.

§ XVII

L. XXIII DE ANNVIS LEGATIS AC L. CXCIH DIG.
DE VERBOR. SIGNIF.

Temporis ratio non permittit, his legibus iam immorari, praesertim quum mei non sint instituti. Hoc saltem addo, PETRVM MÜLLERVM has ferias in numero extraordinariarum ponere (r), IVSTVM vero MEIER. natalitias Principis, censere, humanas esse ferias (s).

(r) ad Struuii synt. iur. civil. exerc. v. pag. 258 vol. 1, 1738, 4to mai.

(s) Collegii Argentoratensis iuridici lib. II tit. 12 § 4 pag. 151 vol. 1, 1657, 4to mai.

§ XVIII

CAESARVM NATALES MISSIBVS CELEBRATI.

In circo emittebantur, quum Principis natalem celebrarent, quadrigae equorum, quorum quae prior in festo curriculo metam circumflexisset, palmam adipiscerentur.

B 2

batur.

batur. Et quidem hoc die XXIII missus exhiberi sollemne ac legitimum erat (t).

(t) PHILIPPVS A TVRRE monumentor. veteris Antii pag. 220, Romae 1700, 4to.

§ XVIII

PHYLLOBOLIA IN FERIIS NATALITIIS.

Moris erat hoc die festiuo et flores et ramos spargere. Hebraei in festis natalitiis lucernas et flores ad ianuas ponebant (v). De Romanis idem refert D. IVN. IUVENALIS (x).

(v) AVL. PERSIVS FLACCVS satyra 5 pag. 34, 1630, 12, 10. NICOLAI de phyllobolia cap. 5 § 2 pag. 32, 1698, 12.

(x) Sat. XII, NICOLAI l. d.

§ XX

VESTIVM SVBSTRATIO.

PLVTARCHVS (y) auctor est, Imperatori venienti, aut abeunti vestes substratas fuisse. Inde concludo, illud etiam in natali festo esse obseruatum. Patet simul, IESV CHRISTO populum Iudaicum Imperatoris honores exhibuisse (z).

(y) in Catone, cuius verba dedit NICOLAI pag. 6 de subtractione vestium 1701, 12.

(z) MATTH. cap. XXI commate 7, 8. Imperatoris, corona cingendi, pedibus taperes hodiernum subferuntur, 10. BRAVNII vestitus sacerdotum Hebraeor. lib. I cap. V p. 152, 1701, 4.

§ XXI

VESTIVM PIGNERATIO.

Diis genioe vestimenta dicare, atque offerre solebant. Audit hoc negotium pigneratio, vestesque eiusmodi dicebantur pignerate (a). Factum illud natalitio festo, cui praeerat genius, quorum VI prostabant species (b).

(a) 10. NICOLAI de subtractione et pigneratione vestium cap. VIII § 9 pag. 136, 1701, 12.

(b) NICOLAI de phyllobolia cap. IV § 2 pag. 25. Plura de natalibus feriis dabunt AMBROS. AVREL. THEODOS. MACROBIVS, Imperatori THEODOSIO II a cubiculis sub finem seculi

DE IVRE DIEI NATALITHI PRINCIPIS. 13

IV, saturnalium conuiuior. Leidæ 1670. Quæ huc faciunt, excerptit IO. GOTTLÖB CARPZOV pag. 346 adparatus ad Goodwini Mosen et Aaronem, 1748, 4to mai. Vacationem a laboribus depinxit GERARD NOODT in commentar. ad π . lib. II tit. 12 pag. 51 seqq. 1732, operum, fol. Discrimen inter ferias et tempora, v. g. messium et vindemiarum tempora, exposuit CVILIELM. MARANVS paratitorum pag. 96, 1741 fol. operum, cura TROTZII. Quamuis vox feriarum, late sumta, tempora quoque complectatur.

§ XXII

VTRVM ACTVS IVDICIALES FERIIS NATALITIIS
EXPEDIRE FAS SIT?

Licet litigantibus, consentiente iudice, permiffa fit feriarum humanarum renunciatio, et vir alias iurium accurate doctus IO. FRIDER. BOECKELMANN (c) natales Principis in humanarum feriarum numero ponat; recte tamen existimat, non quosuis actus voluntariae iurisdictionis hoc die valere, nisi res celeritatem desideret (d).

(c) commentar. in digestis pag. 128 § 3, Traiecti 1644, 4to.

(d) IO. IACOB WISSENBACH exercitationum ad π . pag. 58 Franquerae 1661, 4to.

§ XXIII

QVIDAM ECCLESIAE PATRES NATALITIAS FERIAS
TAMQVAM ETHNICAS FVERVNT EXSECRATI.

Eminent inter istos ORIGENES, ob incredibiles labores, quos tum studiorum tum religionis causa sustinuit, Adamantius dictus, Alexandriae natus est, anno Christi CLXXXVI, homilia VIII in Leuiticum exsecratur morem, Principum celebrandi natales. Similiter improbavit illos Q. SEPTIM. FLORENS TERTVLLIANVS Carthagine natus et Christianam religionem anno Christi CLXXXV amplexus. Audiamus fuites istorum ratiunculas V; quod haec consuetudo paganismum sapiat: quia festa inferuiant vni Deo colendo: quod natales e. g. Herodis et Pharaonis ob caedes, illa die patratas, male audiant: quod Dei ius-

fus hac de re proster nullus: quod denique natalitia festa ob adiacens originis peccatum sint pudenda.

(e) *Compara de Origine Alexandrino* IO. ALB. FABRICIVM bibliothecae Graecae lib. V p. 213 sqq. 1712, 4, GVILIELM. CAVE histor. literar. scriptor. ecclesiasticor. T. I p. 112, 1741, fol., GOTTLIEB STOLLE von dem leben der kirchenväter p. 138 sq. 1733, 4.; de Tertulliano autem agunt CAVE l. d. pag. 91, STOLLE p. 105 sq.

§ XXIII

CONFVTANTVR HAEC DOGMATA.

Verum enim vero patres ecclesiae tantae auctoritatis non sunt, ex mente Romano-Catholicorum, vt vel regulam viuendi vel credendi constituere queant (f); licet quosdam ecclesiae doctores vocent, videlicet tres Latinos et vnum Graecum, qui est IOANNES CHRYSOSTOMVS, patriarcha Constantinopolitanus, e Latinorum numero autem HIERONYMVS, presbyter, AVGVSTINVS, antistes Hipponensis, et GREGORIUS M., episcopus Romanus. Neque incognitae sunt hallucinationes ORIGENIS (h) et TERTVLLIANI (i); praefertim ex artis ratiocinandi imperitia (k).

(f) *GRORG. CHRISTOPH. NELLER canonum Treuirensis P. in principijs iuris publici ecclesiastici Catholicor. cap. XI § 10 p. 109, 1746, 4.* (g) *Idem p. 106, § 3.*

(h) *IO. GEORG. WALCH histor. ecclesiast. p. 1044, 1744, 4.*
(i) *WALCH p. 686, 4, SIGISM. IAC. BAVMGARTEN de patrum primitiuae ecclesiae feliciori successu in profliganda gentiliu superstitione, quam in confirmanda doctrina Christiana, § 16 p. 24 sq. 1738, 4, CHRISRIAN. THOMASIVS cautelar. circa praecognita iurisprud. ecclesiasticae p. 33 § 38, 1723, 4.*

(k) *BAVMGARTEN l. d. p. 13 § XI. Adde FRIDER. SPANHEMII Chamierum contractum p. 138 sqq., 1645, fol., HILDEBRANDVM l. d. p. 45 sqq., IEAN DAILLÉ l'usage des peres de l'eglise, et Latine de vsu patrum lib. I cap. VIII sq. p. 180, 1686, 4t, ostendit singulares patrum quorundam opiniones non receptas fuisse ab ecclesia. Natale festum adprobari videtur a sapi-*

sapientia SIRACH cap. L commate 22. Immo AMBROSIVS, an-
 tistes Mediolanensis, anno Christi 397 fato functus, adprobavit fe-
 rias Principis natalitias. Locum inseruit HILDEBRAND l. d.
 pag. 52. Sufficiunt *inopia* et *inoposita*, et quae sunt reliqua DEI be-
 neficia, pro quibus grates agimus humillimas DEO. Nec ob-
 stant nomina ethnicorum, quo minus celebremus ferias Princi-
 pis natales. Quid ad nos Lucina? Ops? Vagitanus? Leuana?
 Cunina? Rumina? Porina? Educa vel Edulica Romanorum?
 Et his omnibus praepositus Genius? HILDEBRAND l. d. pag.
 16, 4. Quid ad nos: ne celebres Principis natalem diem? quia
 Romani statuebant genium! DANET l. d. pag. 441, NICOL. HE-
 NELIVS AB HENNEFELD cap. II otii p. 15 1658, 8. mai.
 Quid ad nos discrimen inter genium et *genium*? EVER. OTTO de
 periurio per genium Principis, cap. II § 2 p. 265 sq. dissertatio-
 num 1723, 4. Neque obest Christianis philosophia Romano-
 rum de genii, IVSTVS LIPSIVS lib. I physiologiae Stoico-
 rum, dissert. XX p. 58 sqq. 1604, 4t. mai. Geniorum figuras ex-
 hibent IAC. WILDE gemmarum selectarum p. 157, 1703, 4t
 maiori, et LAVRENT. BEGER thesauri Brandenb. continuati
 p. 792 sq. fol.

§ XXV

PRINCEPS LEGANS IN TESTAMENTO IN NATALI
 SVO DISTRIBVENDVM.

Hoc de vno natali sed de perpetuo legato Princeps
 videtur intellexisse, l. XXIII D. de annuis legatis.

§ XXVI

VOTA PRO PRINCIPIS SALVTE.

Loquitur hac de re GAIVS l. 233 § I D. de V. S.

§ XXVII

VOTA PRO SALVTE PRINCIPIS IN L. CCXXXI § I
 D. DE V. S.

Auctor est IVLIVS PAVLLVS, ibidem, post kalen-
 das ianuaras die III pro salute Principis vota suscipiuntur.
 Exposuere hanc legem BARNABAS BRISSONIVS (1),
 Honoratissimus proauunculus IO. NICOL. FVNCCIUS
 (m), et IO. GOEDDAEVS (n).

(1) de

16 DISSERTATIO IVRIDICA SOLLEMNIS CET.

- (l) de formulis p. 90, recensente FRANC. CAROLO CONRADI, 1731 fol.
(m) in legib. XII tabular. illustratis p. 100 sq., 1744, 4.
(n) commentar. de V. S. p. 1190, 1602, 8. Adde IO. ALB. FABRICIVM bibliograph. antiquar. p. 433, 1713, 4.

§ XXVIII

VOTA PVBLICA IPSO PRINCIPVM NATALI DIE
NVNCVPATA.

Testem huius rei cideo EZECHIELEM L. B. DE SPANHEM (o). Gestus vota nuncupantium, erant, vt vouentes pollicem cum duobus digitis, instar iurantium apud nos, erigerent et reliquos pandarent, teste figura, quam seruant museum Romanum (p) et supplementum II actorum eruditorum (q). Cetera enumerat IO. STRAVCHIVS (r).

(o) T. II de praesentia et vsu numismatum dissert. XIII p. 525, 1717 fol.

(p) 1690 fol. Romae.

(q) p. 35, 1696, 4. IO. GVIL. STVCKIVS descriptione sacrorum sacrificiorumque gentilium, 1598 fol. discrimen monstrat inter votum nuncupare, suscipere et facere, fol. 846. Adde IVSTVM LIPSIVM T. III operum p. 473, 1675, 8. mai.

(r) de votis cap. III § 5, lenae 1657, 4.

§ XXVIII

VOTVM PRO SERENISSIMO PRINCIPE DOMINO
FRIDERICO II HASSIARVM LANDGRAVIO.

Verbis vtor C. PLINII CAECILII SECVNDI (e), quum scriberet Imperatori TRAIANO: opto, DOMINE! et hunc natalem plurimos annos quam felicissime agas, aeternaque laude florentem virtutis TVAE gloriam, et incolumis et fortis aliis super alia operibus augeas. Repetere quoque liceat vota, quae pro SERENISSIMO AC POTENTISSIMO SVECORVM REGE, et HASSIAE LANDGRAVIO FRIDERICO I anno 1746 concepit Auunculus meus maior IO. NICOL. FVNCCIUS apud Rintelienses Professor celeberrimus (f).

(e) libro X epist. 89.

(f) in disquisitione de genio, 1746, 4to, pag. 23 seqq.

T A N T V M.

ULB Halle

003 719 332

3

f
86.

DISSERTATIO IURIDICA SOLLEMNIS ⁴⁶⁰
DE IVRE ^{1764.6.}
DIEI NATALITII PRINCIPIS
AD L. VII C. DE FERIIS

QVVM FELICI SIDERE DIE XIII AVGVSTI A. R. S. c1o1occlxiiii
FELICISSIME ADFVLGERET
NATALIS

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI PRINCIPIS
ET DOMINI

DOMINI FRIDERICI II
HASSIARVM LANDGRAVII REL.

ET HVIVS ALMAE NVTRITORIS
ATQVE RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI

IN HONOREM EIVS
DEMISSISSIME SVBIECTISSIMEQVE PROPOSITA

ATQVE
PRO LICENTIA
SVPREMOS IN IVRE VTROQVE HONORES

RITE CONSEQVENDI
ADVERSVS EXCELL. VNIV. LITTERATAE MARBVRGENSIS P. P.
OPPVGNATIONES

PVBLICE DEFENDET DIE XI AVGVSTI A. c1o1occlxiiii
BERNHARTVS GVILIELM. WAGNER
CASSELLIS HASSVS.

MARBV RGI
EX OFFICINA TYPOGRAPHICA VNIVERS. ACAD. MÜLLERIANA.